

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ పంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచాశః సర్గః ॥

లక్ష్మణసుమంత్రయోః సంవాదః

దృష్ట్వా తు మైథిలీం సీతామాశ్రమే సంప్రవేశితాం ।
సంతాపమగమద్ ఘోరం లక్ష్మణో దీనచేతనః ॥ 7.50.1 ॥

అబ్రవీచ మహాతేజాః సుమంత్రం మంత్రసారథిం ।
సీతాసంతాపజం దుఃఖం పశ్య రామస్య సారథే ॥ 7.50.2 ॥

తతో దుఃఖతరం కిం ను రాఘవస్య భవిష్యతి ।
పత్నీం శుద్ధసమాచారాం విసృజ్య జనకాత్మజాం ॥ 7.50.3 ॥

వ్యక్తం దైవాదహం మన్యే రాఘవస్య వినాభవం ।
వైదేహ్యో సారథే నిత్యం దైవం హి దురతిక్రమం ॥ 7.50.4 ॥

యో హి దేవాన్ సగంధర్వానసురాన్ సహ రాక్షసైః ।
నిహన్యాద్ రాఘవః క్రుద్ధః స దైవం పర్యుపాసతే ॥ 7.50.5 ॥

పురా రామః పితుర్వాక్యాద్ దండకే విజనే వనే ।
ఉషిత్వా నవ వర్షాణి పంచ చైవ మహావనే ॥ 7.50.6 ॥

తతో దుఃఖతరం భూయః సీతాయా విప్రవాసనం ।
పౌరాణాం వచనం శ్రుత్వా నృశంసం ప్రతిభాతి మే ॥ 7.50.7 ॥

కో ను ధర్మాశ్రయః సూత కర్మణ్యస్మిన్ యశోహరే |
మైథిలీం సమనుప్రాప్తః పౌరైర్వీనార్థవాదిభిః || 7.50.8 ||

ఏతా వాచో బహువిధాః శ్రుత్వా లక్ష్మణభాషితాః |
సుమంత్రః శ్రద్ధయా ప్రాజ్ఞో వాక్యమేతదువాచ హ || 7.50.9 ||

న సంతాపస్త్యయా కార్యః సౌమిత్రే మైథిలీం ప్రతి |
దృష్టమేతత్ పురా విప్రైః పితుస్తే లక్ష్మణాగ్రతః || 7.50.10 ||

భవిష్యతి దృఢం రామో దుఃఖప్రాయో విసౌఖ్యభాక్ |
ప్రాప్స్యతే చ మహాబాహుర్విప్రయోగం ప్రియైర్వృతం || 7.50.11 ||

త్వాం చైవ మైథిలీం చైవ శత్రుఘ్నభరతౌ తథా |
స త్యజిష్యతి ధర్మాత్మా కాలేన మహతా మహాన్ || 7.50.12 ||

ఇదం త్వయి న వక్తవ్యం సౌమిత్రే భరతేఽపి వా |
రాజ్ఞా వో వ్యాహృతం వాక్యం దుర్వాసా యదువాచ హ || 7.50.13 ||

మహాజనసమీపే చ మమ చైవ నరర్షభ |
ఋషిణా వ్యాహృతం వాక్యం వసిష్ఠస్య చ సన్నిధౌ || 7.50.14 ||

ఋషేస్తు వచనం శ్రుత్వా మామాహ పురుషర్షభః |
సూత న క్వచిదేవం తే వక్తవ్యం జనసన్నిధౌ || 7.50.15 ||

తస్యాహం లోకపాలస్య వాక్యం తత్సుసమాహితః |
నైవ జాత్వన్మతం కుర్యామితి మే సౌమ్య దర్శనం || 7.50.16 ||

సర్వథైవ న వక్తవ్యం మయా సౌమ్య తవగ్రతః |
యది తే శ్రవణే శ్రద్ధా శ్రూయతాం రఘునందన || 7.50.17 ||

యద్యప్యహం నరేంద్రేణ రహస్యం శ్రావితః పురా |
తథాప్యదాహరిష్యామి దైవం హి దురతిక్రమం || 7.50.18 ||

యేనేదమీదృశం ప్రాప్తం దుఃఖం శోకసమన్వితం |
 న త్వయా భరతస్యార్థే శత్రుఘ్నస్యాపి సన్నిధౌ || 7.50.19 ||

తచ్ఛ్చత్వా భాషితం తస్య గంభీరార్థపదం మహత్ |
 తథ్యం బ్రూహీతి సౌమిత్రిః సూతం తం వాక్యమబ్రవీత్ || 7.50.20 ||

|| ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 ఉత్తరకాండే పంచాశః సర్గః ||